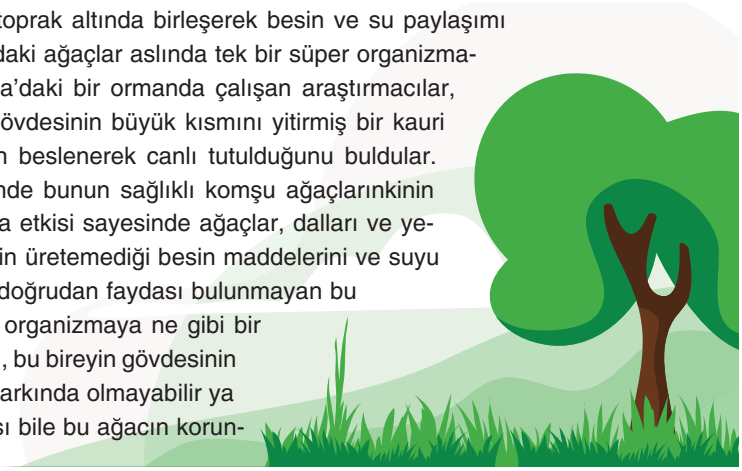
İlk üç soruyu aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

KAYNAK PAYLAŞAN SÜPER ORGANİZMALAR

Bilim insanları ormanlardaki ağaç köklerinin toprak altında birleşerek besin ve su paylaşımı yaptığını ortaya çıkardı. Tabiri caizse, ormandaki ağaçlar aslında tek bir süper organizmanın üyeleri gibi hareket ederler. Yeni Zelanda'daki bir ormanda çalışan araştırmacılar, normalde çoktan kuruyup gitmesi gereken, gövdesinin büyük kısmını yitirmiş bir kauri ağacının, ormandaki diğer ağaçlar tarafından beslenerek canlı tutulduğunu buldular. Ağacın su ve besin alma düzeni incelendiğinde bunun sağlıklı komşu ağaçlarınkinin tam zıddı olduğu görüldü. Yani bir tür tulumba etkisi sayesinde ağaçlar, dalları ve yeşil yaprakları bulunmayan bu ağaca, kendisinin üretemediği besin maddelerini ve suyu yolluyorlardı. Bilim insanları şu anda, bütüne doğrudan faydası bulunmayan bu türden bir bireyin hayatta tutulmasının süper organizmaya ne gibi bir faydası olduğunu anlamaya çalışıyorlar. Bütün, bu bireyin gövdesinin büyük kısmının ve dallarının bulunmadığının farkında olmayabilir ya da belki de sadece kök sisteminin canlı olması bile bu ağacın korunması için yeterlidir.

1. **Bu metne göre,**

I. Ormandaki ağaçlar kendilerine özgü bir yaşam alanında varlığını sürdürür.
II. Araştırmaya göre her ağaç zor durumda kalan diğer ağaca yardımcı olmaktadır.
III. Bilim insanları tarafından yanıt alınamayan bir durum bulunmaktadır.
IV. Yaptıkları araştırmanın sonuçlarını Yeni Zelendalı araştırmacılar yayımlamıştır.
V. Bazı ağaçların besin ve su alma düzeni farklılık gösterebilir.

verilenlerden hangileri <u>çıkarılamaz?</u>

A) I ve III. B) II ve III. C) II ve IV. D) IV ve V.

2. Yukarıdaki haber metninin altına bazı yorumlar yazılmıştır.
Yazılan yorumlardan hangisi metnin ana fikrine en yakındır?

A) Gelecek tehlikeyi algılayan ağaçlar birbirlerine yardım edebilirler.

B) Bitkiler arasındaki haberleşme sistemi, yeni yeni keşfedilmeye başladı.

C) Bitkiler, yer altındaki mantarlar aracılığıyla birbirleriyle konuşuyor ve haberleşiyor.

D) Ağaçlar, dışarıdan bakınca tek başına yaşıyor gibi görünse de toprak altı bunun tersini söylüyor.

3. **Bu metnin dil ve anlatımı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi <u>söylenemez?</u>**

A) Kişileştirme sanatına yer verilmiştir.
B) Bilgilendirici bir metinden alınmıştır.
C) Bir varlık başka bir varlığa benzetilmiştir.
D) Amaç-sonuç cümlelerine yer verilmiştir.

4.

- Eylemin hangi amaca bağlı olarak gerçekleştiğinin belirtildiği cümlelere amaç-sonuç cümleleri denir.
- Bir eylemin hangi gerekçeyle veya hangi sebeple yapıldığını bildiren cümlelere neden-sonuç (sebep-sonuç) cümleleri denir.
- Bir olayın veya durumun gerçekleşmesinin, başka bir olayın veya duruma bağlı olduğunu belirten cümlelere koşul-sonuç (şart-sonuç) cümleleri denir.

Buna göre,

I. Bahçede çalışabilirsin ama kendini fazla yormayacaksın.

II. Çok çalışmış ki gelir gelmez uyudu.

III. Kitabımı imzalatabilirim diye imza gününe katıldım.

numaralanmış cümlelerinin taşıdığı anlam ilişkisi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?

	I	II	III
A)	Neden Sonuç	Amaç Sonuç	Koşul Sonuç
B)	Amaç Sonuç	Neden Sonuç	Koşul Sonuç
C)	Koşul Sonuç	Neden Sonuç	Amaç Sonuç
D)	Koşul Sonuç	Amaç Sonuç	Neden Sonuç

5. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde** "tutmak" **sözcüğünün anlamı ile cümle içindeki kullanımı birbirine uymamaktadır?**

A) **Kullanım:** Üç kişi tutarlarmış da onu pencerenin önünden çekemezlermiş.
Anlam: Bırakmamak

B) **Kullanım:** Şu yağan kar bir tutsun, seyreyle sen ertesi gün çocukları.
Anlam: Kırağı, çiğ veya kar bir yüzeyde görünür durumda olmak, kalmak

C) **Kullanım:** Seksen bir yaşında da olsa çalışmak insanı zinde tutuyor.
Anlam: Herhangi bir durumda bulundurmak

D) **Kullanım:** Eli ayağı tutsun, açlıktan ölmesin, yeterdi ona.
Anlam: İş görebilmek

6.

Her buluş düşünmekle başlar. Herkesin bir düşüncesi vardır. Bunun anlamı, sizin de bir buluşçu olabileceğiniz. Her insan biraz buluşçudur gerçekte. Bir buluş yapmanın ilk adımı ..... Bulaşık makinesinin buluşçusu olan Josephine Cochrane'in problemi, bulaşıkları elde yıkamanın zaman alması ve tabak-çanağın sürekli kırılmasıydı. Birçok buluşçu, yaşamı daha kolaylaştırmak için düşünürken yeni düşünceler üretir.

Metnin akışına göre verilen boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) buluş yapacağına kendini inandırmak.

B) hayatı kolaylaştırmak istemek.

C) düşünce ortaya atmak.

D) bir problem bulmak.

7. Yazılarını yazmak üzere okyanus sahillerine giden bir yazar, sabaha karşı sahilde dans eder gibi hareketler yapan birini görür. Biraz yaklaştığında bu kişinin sahile vuran denizyıldızlarını okyanusa atan bir genç adam olduğunu fark eder. Yazar, genç adama yaklaşarak sorar: "Neden denizyıldızlarını okyanusa atıyorsun?"Genç adam yanıtlar: "Birazdan güneş yükselip sular çekilecek. Onları suya atmazsam ölecekler." Yazar devam eder: "Kilometrelerce sahil ve binlerce deniz yıldız var. Ne fark eder ki?" Genç adam, yazarı dinledikten sonra yerden bir deniz yıldızı daha alır, okyanusa fırlatır ve yanıtlar: "Onun için fark etti."

Bu metnin anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

A) Öyküleme

B) Açıklama

C) Betimleme

D) Tartışma

8. 19. yüzyılda parmak izlerini bilimsel bir temele oturtan kişi kriminoloji (suç bilimi) ile de ilgilenen çok yönlü bilim insanı Francis Galton, iki insanın aynı parmak izine sahip olma olasılığını 64 milyarda bir olarak hesaplamış.

Parmaklarımızın ucundakiler yalnızca birer iz değil, aynı zamanda dokunma duyumuzu da sağlayan çok önemli bir araç. Parmak uçlarımızın bu izlerle algıladığı titreşimler dokunduğumuz şeylerin sert, yumuşak, tüylü vs. olduğunu ayırt etmemizi sağlıyor.

Bu metinde aşağıdaki düşünceyi geliştirme yollarından hangileri kullanılmıştır?

A) Tanımlama-örnekleme

B) Sayısal veri-örnekleme

C) Tanık gösterme-benzetme

D) Sayısal veri-tanımlama

9. Yiyeceklerimize renk, tat ve koku vermesi için kullandığımız baharatların tarihi çok eskilere dayanır. Tarihteki ilk uygarlıkların, örneğin Yunan, Mısır, Sümer, Çin, Asur ve Roma uygarlıklarının baharat kullandığı biliniyor. Geçmişte baharatlar, yiyeceklere tat vermenin yanı sıra onların bozulmasını geciktirmek, parfüm ve ilaç yapmak için de kullanılırdı.

Buna göre bu paragraftan "baharat" **ile ilgili olarak,**

I. Çağımızda parfüm yapımında kullanılmaktadır.
II. Yiyeceklere tat ve koku vermektedir.
III. İlk uygarlıklar tarafından kullanılmıştır.
IV. Yiyeceklerin bozulmasını geciktirmektedir.
V. Günümüzde daha çok ilaç yapımında kullanılmaktadır.

verilenlerden hangileri çıkarılabilir?

A) I ve II.
B) II ve III.
C) III ve IV.
D) IV ve V.

10.

I — Bu işe küçük yaşta başlayıp ustalaşmış, çekirdekten yetişmişti.

II — Herkesin bir dediğini iki etmiyorsun, bana gelince bahane buluyorsun.

III — Kadın bütün gün kimseyle konuşmadı, ağzını bile açmadı.

IV — Babasının söylediklerini yarım ağızla kabul etti, isteksizce söyledi.

V — İçeri girdiğimde herkes kendi havasındaydı, kimse benimle ilgilenmedi.

Numaralanmış cümlelerin hangilerinde deyim açıklaması ile birlikte verilmemiştir?

A) I ve IV.
B) II ve III.
C) II ve V.
D) III ve V.

11. Günlük yaşamımızdaki birçok şeyin keşfi normalde uzun yıllar süren araştırmaların sonunda gerçekleşmiştir. Ama tarihte tesadüfen yapılan bazı keşifler ve icatlar da yok değildir. 1870'te Thomas Adams adlı bir Amerikalı Güney Amerika'da yetişen bir ağacın özsuyundan yararlanarak kauçuğa alternatif olacak bir madde üretmeye çalışıyordu. Birçok başarısız denemeden sonra bir gün Adams elde ettiği maddeden bir parçayı ağzına attı. Tadı ve kıvamı hoşuna gitti. Ve kısa bir süre sonra ilk modern sakızı üretip satmaya başladı.

Bu metne getirilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

A) Neye Niyet Neye Kısmet
B) Başarısız Denemeler
C) Keşif ve İcatlar
D) Tesadüfler

12. "Kaçan fırsatlar bir daha gelmeyebilir, dedi." **cümlesinde virgülün görevini aşağıdakilerin hangisinde tırnak işareti (") üstlenmiştir?**

A) Batılı bir düşünür "Sanatçı, güzel ve değerli olan şeyler ortaya koyan insandır." der.

B) Küçük Çocuk, beni görünce heyecanla sordu: "Nedir o elindeki?"

C) Akşehir ilçesinde 5-10 Temmuz tarihlerinde "Nasrettin Hoca Şenlikleri "gerçekleştirilecek.

D) Orhan Veli'nin "Anlatamıyorum" adlı şiiri tüm dünyada en çok okunan ikinci şiir olarak açıklandı.

13. Mutlu insanların bağışıklık sistemi daha iyi çalışır hatta mutlu insanlar daha uzun yaşarlar. Mutluluk, iyi şeyleri beslediği gibi uzun vadede başarıyı da getirir. Aynı şekilde olumlu duygular, olumsuz bir olayla karşılaşıldığında daha çabuk toparlanmaya yardımcı olur. Bu alanda yapılan çalışmalar, uzun vadede mutluluk düzeyini %50 kalıtsal miras, %10 dış yaşam koşulları, %40 ise kişinin kendi aktiviteleri ve yaptıklarının belirlediğini göstermiştir. Sanıldığının aksine, daha çok para kazanmak, daha iyi bir evde oturmak, gelir düzeyi gibi maddi koşullar, mutluluğu ancak %10 etkiler. Dış koşullar, kısa süreli mutluluk düzeyini belirler. Olumlu ya da olumsuz olaydan bir süre sonra kişi, kendi eski mutluluk düzeyine geri döner.

Bu parçanın ana düşüncesi aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) Mutlu insanlar olumsuz olaylar karşısında daha çabuk toparlanırlar.

B) Çoğu zaman yaşam koşulları, insanın mutlu olmasına izin vermez.

C) Mutluluğun dolaylı da olsa başarı ile bağlantısı vardır.

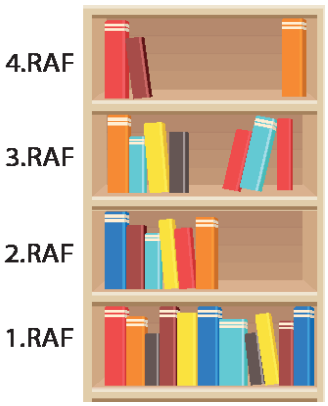
D) Mutluluk düzeyini, dış koşullardan daha çok kişilik özellikleri etkiler.

14. (I)Paola Zannoner, gençler için yazmaya başlamadan önce kütüphanecilik, redaktörlük, danışmanlık ve edebiyat eleştirmenliği yapmış; kitabında da bu birikiminin katkısı açıkça hissediliyor. (II)Çok satan kategorisinde nitelenebilecek "Varış Çizgisi" gayet iyi yazılmış, konusu benzersiz değilse de ilgiyle okunan, gerçekçi ve akıcı, kahramanları derinlikli bir roman. (III)Kolaylıkla klişelere boğulabilecek bir konuyu gözümüze karabiber serpmeden, incelikli bir şekilde anlatıyor Zannoner. (IV)Leo'nun futbol tutkusunu satır aralarına başarıyla yerleştirmiş; sorgulamaları, reddedişleri, direnci, sevgiyi keşfedişi, istekliliği, coşkusu ve karizmasıyla onu iz bırakan bir kahraman kılmış.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde sözü geçen kitapla ilgili hem olumlu hem olumsuz eleştiri söz konusudur?

A) I B) II C) III D) IV

15.

Sercan'ın; masal, şiir, hikaye, deneme, roman türünde beş kitabı vardır. Sercan kitaplarını, beş raflık kitaplığına her rafa farklı bir kitap türü gelecek şekilde dizmiştir.

- Şiir kitapları 4.raftadır.
- Romanlar, denemelerin bulunduğu rafın üstünde yer alan raflardan birindedir.
- Masal kitapları hikaye kitaplarının bulunduğu rafın bir üst rafındadır.

Buna göre hangisi kesinlikle yanlıştır?

A) Deneme kitapları 3.raftadır.

B) Hikaye kitapları 1.raftadır.

C) Romanlar 2.raftadır.

D) Masallar, şiirlerin altındaki raftadır.

16. Aybüke, öğretmeninin verdiği ödev doğrultusunda Şişecam'da çalışan bir teknisyenle röportaj yapmıştır.

(1) …….

Camın hammaddesi kumdur. Kayaların ve taşların un ufak olmasıyla oluşan, bildiğiniz kum! Özel fırınlar içinde çok yüksek sıcaklıklarda eritilen kum, kendi yapı taşı olan silisyum kristallerinin erimesiyle cam halini alır.

(2) ……..

Yüksek sıcaklıkta sıvı haldeki cama istediğiniz şekli verebilirsiniz. İçindeki çok küçük moleküller akışkan olduğu için cam kolayca kalıba dökülebilir, akıtılabilir hatta balon gibi şişirilebilir.

(3) …….

Toplanan camlar kırılıyor, parçalanıyor ve iyice öğütülüp tuz buz haline getiriliyor. Sonra yeniden ısıtılıp erime sıcaklığına ulaştıktan sonra bir kez daha istenen şekil veriliyor.

(4) …….

Bir yanardağ patlamasında sıvı haldeki bazı lavlar donduğunda obsidyen denen siyah bir taş oluşur. Bu parlak taş aslında camdır. Bir yere yıldırım düştüğünde de eriyen kum taneleri cama dönüşür.

Aybüke, teknisyenin verdiği cevaplara göre soruları yerleştirmek istediğinde doğru sıralama hangisi olur?

A) **1.**Cam nasıl üretilir? **2.**Cam nasıl geri dönüştürülür? **3.**Cama nasıl şekil verilir? **4.**Doğa cam üretir mi?

B) **1.**Doğa cam üretir mi? **2.**Cam nasıl üretilir? **3.**Cama nasıl şekil verilir? **4**.Cam nasıl geri dönüştürülür ?

C) **1.**Cam nasıl üretilir? **2.**Cama nasıl şekil verilir? **3.**Cam nasıl geri dönüştürülür? **4.**Doğa cam üretir mi?

D) **1.**Doğa cam üretir mi? **2.**Cama nasıl şekil verilir? **3.**Cam nasıl geri dönüştürülür? **4.**Cam nasıl üretilir?

17. Romen rakamları ancak yüzyıllarda, hükümdar adlarında, tarihlerde, ayların yazılışında, kitap ve dergi ciltlerinde kullanılabilir.

Buna göre aşağıdakilerin hangisinde Romen rakamlarının yazımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Mısır'da balık kılçıklarından ve başka hayvan kemiklerinden toplu iğneler yapılırdı. Romalılar ve Yunanlılar döneminde de daha güzel görünümlü toplu iğneler üretildi. O dönemin varlıklı insanları, giysilerinde altın ve gümüşten yapılmış toplu iğneler kullandı. Demirden yapılan iğnelerin kullanımı XVI. yüzyıldan itibaren yaygınlaşmıştır.

B) Özellikle yaz aylarında toplu taşıma araçlarında koltuk altındaki terlemeye bağlı kokular herkesi rahatsız eder. Tabii insan kendi kokusunu fark edemediği için bu rahatsızlığın nedeni bizzat bizler de olabiliriz. Bu kokularla mücadelenin I.yolu öncelikle düzenli ve sık duş almak diğer bir yöntem ise deodorantlar ve ter önleyici kozmetik ürünlerdir.

C) Martin Cooper, 3.IV.1973 tarihinde icat ettiği cep telefonuyla ilk görüşmesini yapmıştır. Tabii ki yapmış olduğu bu telefon bir tuğla gibi, 850 gr ağırlığında, 25 cm yüksekliğinde, 8 cm derinliğinde ve 4 cm genişliğindeydi. Günümüzde mevcut olan küçük cep telefonlarına kıyasla hayli büyük olsa bile o dönemde bir devrim niteliğindeydi.

D) İlk Türk matbaacısı İbrahim Müteferrika'dır. III. Ahmet döneminde, 1726'da ilk Türk matbaası kurulmuştur. Ülkemizde matbaanın bu kadar bu kadar gecikmesinin nedenleri dinsel tutuculuktan ziyade toplumun bu yönde bir isteğinin olmayışı, okuryazar oranının azlığı, hattatlığın yaygın bir meslek oluşu ve matbaa için gerekli altyapının hazır olmayışıdır.

18.

I.Metin

Herkese saygı göstermeli elden geldikçe.
Umulmadık kimselerden fayda görür insan.
Pençesi dibinde bir arslanın,
Dalgınlıkla bir fare çıkıverdi.
Bu fırsatı kullanmadı sultanı ormanın,
Fareye dokunmayıp bir büyüklük gösterdi.
Bu iyiliği boşa gitti sanmayın;
Kimin aklına gelir ki bir an,
Fareye işi düşer arslanın?
Ama o da bir gün dışarı çıktı ormandan;
Gitti tutuldu bir ağa.
Ne çırpınma, ne kükreme… Kâr etmez tuzağa.
Bay fare koştu; dişiyle arslanın ağını,
Öyle bir kemirdi ki ağ söküldü nihayet.
Sabırla zamanın yaptığını;
Ne kuvvet yapabilir, ne şiddet.
"İyilik eden iyilik bulur."

II.Metin

İyi insanların yaptığı yardımlar, fedakârlıklar gün gelir karşılığını bulur. Yapılan iyilikler karşılıksız kalmaz, eninde sonunda kişisini bulur.

Bir zamanlar, ormanın kralı aslan uykudayken, küçük bir fare onun üzerinde koşmaya başladı. Kısa süre sonra, kocaman pençesini fareye yerleştiren aslanı uyandırdı ve aslan büyük çenesini onu yutmak için açtı. "Pardon kral!" küçük fare ağladı. "Bu sefer beni affet. Asla tekrar etmeyeceğim ve nezaketini asla unutmayacağım ve kim bilir ki, bir gün ben de sana yardım edebilirim!" Aslan, fareyi bıraktı. Bir süre sonra birkaç avcı aslana ağ attı onu bir ağaca bağladı.

Bir gün küçük fare oradan geçiyordu. Aslanın kötü durumunu görünce ona koştu ve onu bağlayan ağı ve ipleri, ormanın kralını kurtarmak için kemirdi. Küçük fare, aslana yardım etmekten çok mutlu olduğunu söyledi.

Bunun için her zaman iyi bir insan olmaya gayret göstermeli ve elimizden geldiği kadar bizden yardım isteyen insanlara yardım etmeli ve onları geri çevirmemeliyiz.

Bu iki metinden hareketle aşağıdaki sorulardan hangisi yanıtlanabilir?

A) Fabllardan her zaman bir ders çıkarılır mı?
B) Yaşanan her olay bir metnin konusu olabilir mi?
C) Aynı olay değişik şekillerde anlatılabilir mi?
D) Fabllarda evrensel değerler işlenmeli mi?

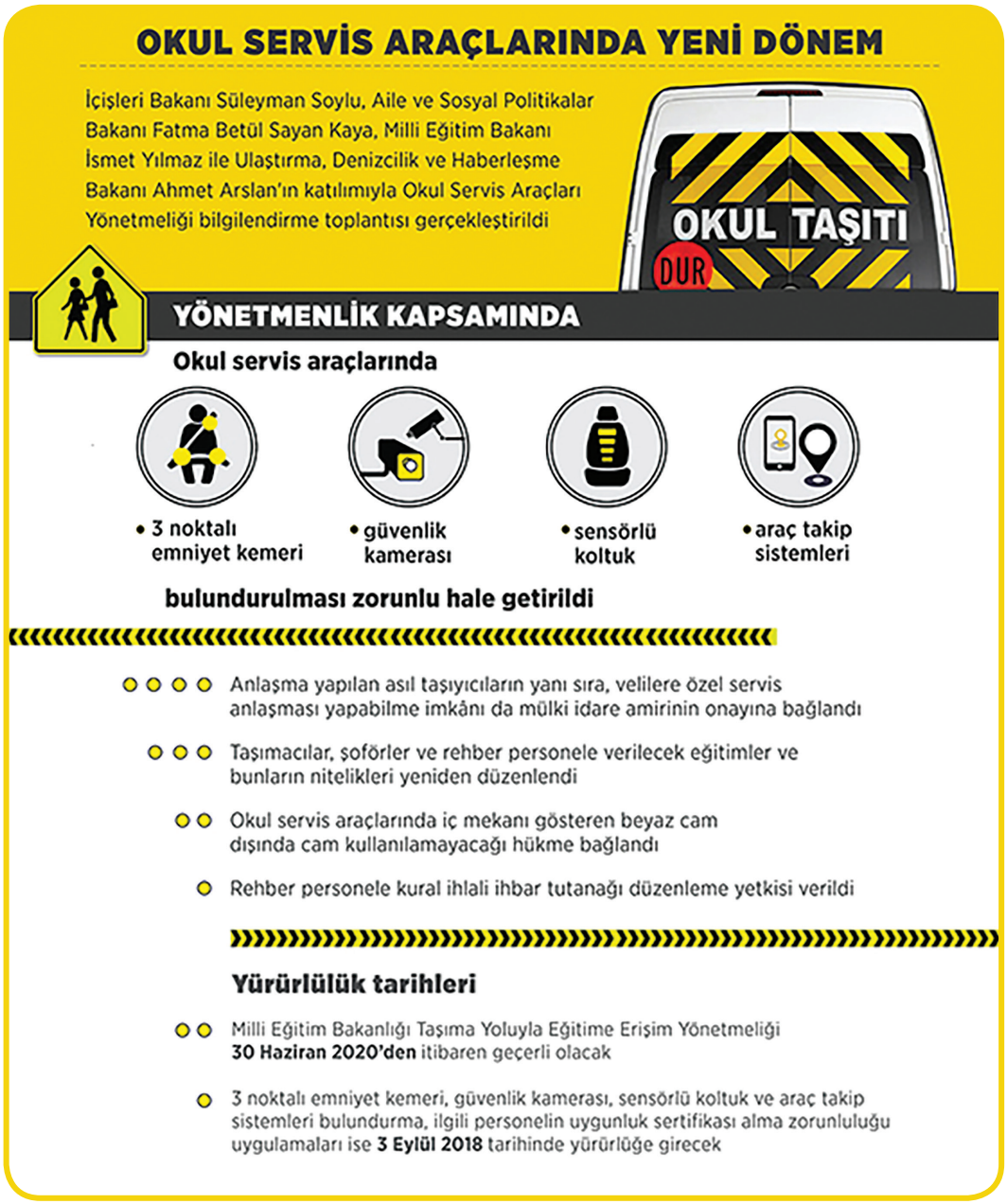
19. **Toprak Burgusu**

Zeytin, fındık gibi ağaç fidanları dikilirken toprakta istenen büyüklükte düzgün çukurlar açmak için kullanılır. Bu makinelerle sert ve taşlı toprakta bile kolaylıkla çukur açılabilir. Makinenin çukur açmaya yarayan ucu burgu şeklindedir. Bu sayede, dönerek toprağın içine düzgün bir şekilde girer. Çukur açılırken kazılan toprak çukurun etrafında birikir. Toprak burgusu, traktörün kuyruk milinden güç alarak çalışır.

Aşağıdakilerden hangisi paragrafta konusu verilen aracın görselidir?

A)
B)
C)
D)

20.

Yukarıdaki görsele hareketle,

I. Birkaç bakanlık bir araya gelerek yönetmelik oluşturulmuştur.

II. Yeni yönetmelikle okul servis araçlarına yeni zorunluluklar getirilmiştir.

III. Okul servis araçlarında siyah cam kullanılabilir.

IV. Araç takip sisteminden veliler araçları takip edebilirler.

V. Araç şoförlerine ve diğer personellere eğitimler verilecek.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) I ve III. B) II ve IV.

C) II ve V. D) III ve IV.